

Berättelsen avser en begravning, som ägde rum år 1923 i Enslövs socken. Till denna var inbjudna förutom släkt och andra vänner, de 5 byafamiljerna, arrendatorer eller torpare under Arlösa gård. Min far och mor var de enda familjen. Bjudningen kom i brev tryckt i Halmstad med början i Traditionell Stil: "Inbjudes att med sin närvaro hedra" o. s. v. Förberedelserna började genast, fars vita skjorta skulle tvättas och stärkas, mors klänning pressas och ev. nyanskaffningars såsom vantar, rosett o. m. inköpas. Och sedan det allra viktigaste, förningen skulle ordnas. Fästa och en stor kranus av vetedeg skulle varje familj ha med sig. Färtorna beställdes i Aug. Nilsons konditori, Halmstad, skiltades med tåget till Alleds station och hämtades där med häst och vagn av en yngling i

17/11-67

bygn. jag skickades med att hjälpa till.

Kätkransen skulle baka dagen innan be-
gravningen. Det var inte värt att störa mor
när hon var i farten med förnings kransen.
Den stora murade ugnen innanför köksöpi-
sen fick eldas upp extra för detta. Mor pla-
cerade den flätade kransen på den största
bakplåten vi hade, och sedan den just upp
och blivit greuslad med ägg och beströdd
med gränssocker och hackad mandel, skjut-
ade hon in plåten med en bakgrissla och den
var det spännande innan den var färdig. Den
fick inte brännas och rikt inte vara degig
inuti. Husmorsan stod på spill och mors
ansikte blossade av iver. Men det gick bra,
och kransen blev fin och lagom bakad.

På kvällen placerades den på vår största
bricka, breddes över med en stor servett och

skulle bäras till sjukhuset, som det hette.
Alla morarna gick i sällskap och överlämnade högtidligt förminnes i köket. Kokfrun var där och tog emot och försökte komma ihåg vem som ställdes där eller där.

Sedan hörde det till seden att de skulle "skädas liket": alltså den döde, som låg i sin kista i en v. k. likbänk, som inretts med lakar i takt och väggas, uris på golvet och graver utom.

Begravningsdagen gick in med kallt och frostigt väder. Mor var bekymrad för hennes klämsing hade sett sina bästa dagar, far var ävens bekymrad för hur det skulle gå med hustrun i Ryland. Alla körde de med häst och vagn och det blev väl ett 10-tal åkdon som skulle vänta utanför kyrkan.

Samlingen var kl 11 och gästerna mattofs i salen av värdfolket, som utsetts bland vännerna.

När alla kommit och hälsat på varandra, sättes man sig vid kaffeborden. Stämningen var allvarelig, före julkäftningen var det tillmötelsen tyckt bland gästerna. Till kaffet bjöts av kransemar och en massa andra kakor, formkakor, märkakor, pepparkakor, sockerkringlar, ringar, kakor i flott, sockerkakor och så vidare förstär. Efter kaffet en tryckt präst och så serverades ett glas vin och begravningskonfekt i svart & vitt med verser på.

Därefter bröt man upp och alla skulle nu ha sina ytterkläder och alla gick ut. Den döde skulle nu "läsas ut" som det hette.

I vår by brukade man för göra det. Jag hade aldrig tillfälle att höra hur det gick till, men jag vet att det var en kort betraktelse över ett bibelord, denna gången utgick man från ordet: "Färfänglighetens färfänglighet och

jagande efter vind." Därefter placerades kistan
på likvagnen, som drogs av 3 hästar. Kransarna
ledes där också. Först körde en skjuts med
gästarna, alltså de som skulle bära dessa,
av tradition de äldsta gravarna. Sedan
följde likvagnen och de andra skjutsarna
i rad. Det skulle köras rakt. Mittför de
gårdar som processionen drog förbi hade man
"risst" som det hette, alltså stött enris eller
gravris i en fyrkant med kors eller andra
mönster för att hedra den dode. I kyrktor-
net stod kyrkvaktm. redo att sätta i gång
ringningen så fort han såg likföljet närkas.
Det ringde sedan till alla kommit in i kyrkan.
Sedan följde den vanliga ritualen och den
dode bars ut till graven. Där yttrades var och
en några ord till avsked när de lade sina
kransar, sedan sjöngs en psalm och sedan

skulle värden gå de sörjandes vägnar tacka för blomman och äre bebyggelsen.

På småningom kom man tillbaka till gården och nu skulle det serveras middag.

Den äldsta kvinnliga närmaste släktingen, i detta fallet äldsta dottern, skulle bjudas först, sedan de andra kvinnliga släktingarna, därefter de övriga efter ålder. Sedan var det karlarnas tur, först närmaste släkt och sen de övriga. Värdinnan bjöd viskande var och en när det var deras tur att gå. Det var gåsude bord. Först serverades buljong i kopp med smörbeakelse till. Därefter smörgåsbord med kalonylta, rödbetor, korv + köttbullar, ost och flera sorter sill, smolett och äggkalvar. Svagdricka som dryck. Sedan kom kött-rätter, en stor kalvstek med gurkan och grönsaker och potatis. Som eftersitt serverades

inköpta syltens och jäsaren med grädde. Efter-
åt serverades en kopp kaffe. Nu hade stäm-
ningen stigit och gästet var livligt. Lite se-
nare blev det kaffe, kakor & fäita och sedan
var det tid att gå hem. Alla bröt upp på
en gång. Var och en fick med hem av sin för-
sijning, både kran och fäita och även andra
kakor. Det var gott att få smaka för oss,
som varit hemma och skött om djuren så
inget blev för summat. Dagen därpå skulle
alla de kvinnliga gästerna gå på efterkalas
Tilbrannmans med de som skickat blommor, de
som "risat" ut de som arbetat med serveringen,
alltså köken, servitris, diskvika och värdinnan,
även kyrkvaktm. från iulejeds. Då kokade släp-
ten själv kaffet och jassade upp vid bordet.
Att alla dessa seder finns numera inget kvar.